

Zapojení nestátních neziskových organizací do postpenitenciární péče

Informovanost studentů sociální pedagogiky

Tereza Janků

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza Janků**
Osobní číslo: **H12044**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Zapojení nestátních neziskových organizací do postpenitenciární péče**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti postpenitenciární péče, resocializace vězňů a nestátní sféry postpenitenciární péče.
Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.
Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníku.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ČERNÍKOVÁ, Vratislava. Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 244 s. ISBN 978-80-7380-138-0.

MATOUŠEK, Oldřich. Metody a řízení sociální práce. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Portál, 2013, 395 s. ISBN 978-80-262-0213-4.

ŠTERN, Pavel, Lenka OUŘEDNÍČKOVÁ a Dagmar DOUBRAVOVÁ. Probace a mediace: možnosti řešení trestných činů. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 212 s. ISBN 978-80-7367-757-2.

RASZKOVÁ, Tereza a Stanislava HOFERKOVÁ. Kapitoly z penologie I. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, 125 s. ISBN 978-80-7435-264-5.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace. Vyd. 3. Praha: Portál, 2012, 407 s. ISBN 978-80-262-0219-6.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Helena Skarupská, Ph.D.**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **9. prosince 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **27. dubna 2016**

Ve Zlíně dne 9. prosince 2015

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 5.4.2016

.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá nestátními neziskovými organizacemi, které zajišťují postpenitenciární péči. V první kapitole se zaměříme na vymezení pojmu postpenitenciární péče jako terciární prevenci, poskytování služeb a subjekty, jež ji zajišťují. Druhá kapitola je věnována reintegraci osob po výkonu trestu odnětí svobody. V poslední kapitole se budeme věnovat nestátním subjektům a jejich činností v postpenitenciární péči. Výzkum bude zaměřen na zjišťování informovanosti studentů sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně o poskytování postpenitenciární péče, druhy pomoci a zapojení poskytování postpenitenciární péče ze strany nestátních neziskových organizací.

Klíčová slova: Postpenitenciární péče, resocializace, nestátní neziskové organizace, trest odnětí svobody.

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with non-state non-profit organizations which secure post-penitentiary care. In the first chapter we will focus on definition of concept post-penitentiary care like a tertiary prevention, providing services and subjects, which provide this care. Second chapter is dedicate to re-integration for the persons after custodial sentence. In the last chapter we will dedicate to non-state non-profit organizations and their activities in post-penitentiary care. The research will be fouced on finding out student's of Social pedagogy in University of Tomas Bata in Zlin informations about providing postpenitentiary care and types of helping activities and connection of providing postpenitentiary care from the way non-state non-profit organizations.

Keywords: Post-penitentiary care, social rehabilitation, non-state non-profit organizations, custodial sentence.

Mé poděkování patří především mé vedoucí práce PhDr. Heleně Skarupské, Ph.D. za rady a odbornou pomoc při vypracování mé bakalářské práce. Dále děkuji také mé rodině a přátelům za podporu a trpělivost po celou dobu studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 POSTPENITENCIÁRNÍ PÉČE VČR	11
1.1 VYMEZENÍ POJMU	12
1.2 KONTINUÁLNÍ SOCIÁLNÍ PÉČE	13
1.3 SUBJEKTY ZAJIŠŤUJÍCÍ POSTPENITENCIÁRNÍ PÉČI	13
1.3.1 Sociální pracovník Vězeňské služby	14
1.3.2 Kurátor pro dospělé	14
1.3.3 Probační a mediační služba ČR	15
1.3.4 Spolupráce kurátora a Probační a mediační služby	16
2 SOCIÁLNÍ SLUŽBY	17
2.1 RESOCIALIZACE	18
2.2 REINTEGRACE	18
2.3 RESOCIALIZAČNÍ PROGRAMY	19
2.3.1 Druhy resocializačních programů	19
3 NESTÁTNÍ SUBJEKTY	21
3.1 VYMEZENÍ POJMU	21
3.1.1 Typické znaky neziskových organizací	22
3.1.2 Prospěšnost činností neziskových organizací	23
3.1.2.1 Veřejná prospěšnost	23
3.1.2.2 Vzájemná prospěšnost	23
3.2 OBECNÉ PRÁVNÍ PRINCIPY	23
3.3 DRUHY NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	24
3.3.1 Spolky	24
3.3.2 Obecně prospěšné společnosti	24
3.3.3 Nadace a nadační fondy	25
3.3.4 Ostatní druhy NNO	26
3.4 SPOLUPRÁCE NESTÁTNÍCH ORGANIZACÍ A VĚZNIC	26
3.4.1 Nestátní neziskové organizace v postpenitenciární péči	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	29
4 METODOLOGIE VÝZKUMU	30
4.1 VÝZKUMNÉ CÍLE	30
4.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	31
4.3 METODA SBĚRU DAT	31
4.4 METODA ANALÝZY DAT	32
4.5 VÝZKUMNÝ SOUBOR	32
5 INTERPRETACE DAT	33
5.1 ANALÝZA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	33
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	50
SEZNAM TABULEK	51
SEZNAM PŘÍLOH	53

ÚVOD

V této bakalářské práci se budeme zabývat systémem postpenitenciární péče se zaměřením na nestátní neziskové organizace, jež ji zajišťují a informovanosti studentů sociální pedagogiky o zapojení nestátních neziskových organizací do postpenitenciární péče. V první kapitole se zaměříme na to, co to vlastně postpenitenciární péče je, kým je využívána a komu poskytována. Postpenitenciární péče je zaměřena nejen na osoby po výkonu trestu odnětí svobody, ale také na osoby propuštěné z ochranného léčení nebo u mladistvých z ochranné výchovy. Můžeme se ptát, proč je potřebná postpenitenciární péče. Proč vlastně vznikla? U osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody se postupem času začaly objevovat negativní důsledky pobytu ve věznici a čím dál častěji docházelo k recidivě trestné činnosti. Většinou se ocitli bez domova a bez práce a proto se dost často uchýlovali opět k trestné činnosti. Recidiva nejčastěji nastává během prvního roku po propuštění nebo po ukončení ochranného léčení. Ovšem nejrizikovější a nejtěžší jsou první dny po propuštění. Jedinci mohou individuálně prožívat krizi prvních dní na svobodě a proto je velmi potřebná odborná pomoc. Při řešení problémů se dostávají do úzkých, jsou bezradní, trpí obavami a díky těmto pocitům může docházet k nevhodnému sociálnímu chování.

Velkou roli zde hraje i sociální kurátor, jehož prací se také budeme zabývat. Během let prošly jeho kompetence mnoha různými změnami avšak hlavní činnost – postpenitenciární péče – zůstala a nabyly k ní další činnosti. Jedná se například o poskytování základního a odborného poradenství, výkon terénní sociální práce, zajišťování a zprostředkování citlivých dokumentů a další. V systému postpenitenciární péče je nutné věnovat pozornost také dalším subjektům, které tuto péči zajišťují. Máme tím na mysli nestátní neziskové organizace, které se snaží o resocializaci osob po výkonu trestu odnětí svobody pomocí určitých druhů poradenství a pomoci, plánování volnočasových aktivit a pomoci při hledání zaměstnání. Tyto nestátní neziskové organizace zaujímají důležitou funkci při resocializaci osob po VTOS.

V praktické části se budeme věnovat zjišťování informovanosti studentů sociální pedagogiky o zapojení nestátních neziskových organizací do systému postpenitenciární péče.

Data budou zpracována čárkovací metodou a interpretace dat bude provedena pomocí deskriptivní metody. Otázky budou formulovány přímo na studenty sociální pedagogiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Snahou bude zjistit, zda mají studenti sociální pedagogiky dostatek informací o poskytování postpenitenciární péče jako takové a taktéž poskytování této péče ze strany nestátních neziskových organizací. Studenti sociální pedagogiky jsou právě jedni z těch, kteří se v budoucnu mohou věnovat pomáhajícím profesím nebo profesím v sociální sféře.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POSTPENITENCIÁRNÍ PÉČE VČR

Abychom pochopili, čím se postpenitenciární péče zabývá, je nutné vymezit si určité pojmy, se kterými se budeme v této práci setkávat.

Postpenitenciární péče je součástí **penologie**, což je „věda o trestech a trestání nebo také věda o výkonu trestu a jeho účincích.“ (Raszková, Hoferková, 2013 s. 6)

Penologie také zkoumá metody zacházení s pachatelem, sociálně psychologické procesy, fyzickou a psychosociální realitu pachatelů. Je naukou o trestání, zabývá se efektivností všech druhů trestů, ale obzvláště se soustředí na výkon trestu odnětí svobody.

Sociální péče pomáhá uspokojovat společností objektivně uznávané sociální potřeby občanů (hmotné, psychické, sociální). V tomto pojetí je sociální péče součástí sociální politiky. Záměrem sociální péče je starat se o uspokojování potřeby jedinců a skupin a prostřednictvím odborné pomoci jim usnadnit adaptaci v sociálním prostředí. (Černíková, 2008, s. 212)

Sociální práce je dle Černíkové (2008, s. 212) „považována za vědecky fundovanou odbornou disciplínu, která speciálními pracovními metodami zajišťuje provádění péče o člověka na profesionálním základě. Jedná se o odbornou disciplínu, která vychází z obsáhlého systému teoretických poznatků mnoha společenských věd. Stejně jako sociální péče a sociální politika je ovlivněna morálkou, kulturním systémem, historickou tradicí, zvyky, společenskými hodnotami určité společnosti.“

„Zákon v §52 odst. 2 rozlišuje tři základní varianty trestu odnětí svobody, a to nepodmíněný trest odnětí svobody, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody a podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem. Zvláštním typem trestu odnětí svobody (nepodmíněného) je výjimečný trest.“ (Jelínek et al., 2013, s. 92)

Do **výkonu trestu odnětí svobody (VTOS)** je přijímán odsouzený na základě pravomocného a vykonatelného rozhodnutí soudu písemným neřízením.

Postpenitenciární péči chápeme jako terciární prevenci, tedy prevenci recidivy trestné činnosti. Mnoho odsouzených po výkonu trestu odnětí svobody se po propuštění ocitají ve složité situaci. Mnozí se ocitají bez domova, bez práce a neumějí se sociálně adaptovat do společnosti, což může vést k recidivě trestné činnosti. Právě sociální pomoci a péči se tomuto snaží postpenitenciární péče zamezit.

1.1 Vymezení pojmu

Postpenitenciární péče „představuje specifickou oblast sociální péče o člověka, který prošel trestním řízením a výkonem trestu odnětí svobody nebo ochranným léčením a ochrannou výchovou (u mladistvých). Postpenitenciární péče je realizována prostřednictvím odborných poznatků a postupů obsažených v sociální práci. Její obsah a rozsah je vždy určen sociální politikou státu, ve které se odráží i postoj k jedincům – pachatelům trestných činů a snaha a úsilí společnosti o jejich integraci do společnosti, včetně prostředků a opatření, které jsou voleny k dosažení tohoto cíle.“ (Černíková, 2008, s. 213)

Spolupráce státních a nestátních subjektů zajišťuje svými úkoly v sociální péči vytváření předpokladů pro začlenění jedince do společnosti. Proto se postpenitenciární péče podílí se na sociální reintegraci odsouzeného po propuštění z výkonu trestu. Jedincům je pomáháno v oblastech bydlení – azylové domy, pracovního zařazení – úřad práce, rozvíjení sociálních dovedností a schopností. V odborné literatuře není zcela jednoznačně popsáno, kam až sahá poskytování postpenitenciární péče. Proto jsou vymezena tři základní pojetí (Černíková, 2008, s. 213):

- **Užší pojetí** – Postpenitenciární péče je poskytována na základě dobrovolnosti pouze osobám propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody. Péče je poskytována formou sociální péče a sociální pomoci a to mimoústavně.
- **Širší pojetí** – V tomto případě se postpenitenciární péče zaměřuje na zvlášť narušené osoby v oblasti sociální adaptace a reintegrace, kde jim hrozí větší riziko opětovného sociálního selhání. Není tedy už poskytována na bázi dobrovolnosti osobám odsouzeným po výkonu trestu odnětí svobody, nýbrž má státní formu nuceného-povinného dohledu.
- **Nejširší pojetí** – Zde je sociální pomoc a péče určena všem pachatelům a to i těm, kteří si odpykali jakýkoli jiný trest, než trest odnětí svobody. Tato péče je poskytována na základě dobrovolnosti a bezplatně. Je také rozšířena o tzv. ranou pomoc – což znamená pomoc již v momentu konfliktu se zákonem.

Jedná se tedy o určitou nabídku sociálních služeb, která představuje prevenci recidivy trestné činnosti, tedy terciární prevenci. (Černíková, 2008, s. 213-214)

1.2 Kontinuální sociální péče

Kontinuální sociální péče se zaměřuje na práci s klientem a to ve všech fázích trestního řízení (ve vazbě nebo na svobodě), včetně soudního řízení i ve výkonu trestu. (Černíková, 2008, s. 215)

Dříve byl individuální přístup k odsouzeným pouze vlastní iniciativou kurátorů a sociálních pracovníků věznic. Samotná myšlenka se začala realizovat z již zmiňované iniciativy sociálních kurátorů na počátku 90. let a jednalo se o kontinuální sociální péči u pachatelů trestné činnosti jak v průběhu trestního řízení, tak i po jeho skončení. Hlavním vytyčeným cílem bylo navázat vzájemný socioterapeutický vztah, díky němuž docházelo k působení na osobnost klienta tak, aby byla vytvořena pozitivní sociální vazba k okolí a nedocházelo k jeho sociální izolaci. (Černíková, 2008, s. 214-215)

Proto je důležitým bodem práce s rodinou klienta a vytváření podmínek pro dobré fungování vztahů v malé skupině, ve které se klient nachází. Neopomenutelné je omezování vlivu sociálně patologických skupin na klienta a pomoc při zprostředkování kontaktu s institucemi při řešení poskytování zdravotní péče, materiální pomoci a dalších úředních jednání.

Pro celý systém kontinuální sociální péče je nezbytná úzká spolupráce sociálních pracovníků věznic s kurátory pro mládež a kurátory obecních úřadů s rozšířenou působností. Samozřejmě musí mezi nimi fungovat vzájemná informovanost. Pak může sociální kurátor sdělit poměry odsouzeného vězeňské službě díky pravidelným depistážím ve věznici.

Kontinuální sociální péče má pozitivní přínos pro společnost. Nejen že se tím usnadňuje návrat klienta do společnosti, ve které žije, ale také napomáhá pochopit příčinu konfliktu, ke kterému v dané společnosti došlo a zároveň dochází k jeho zmírnění, předcházení a řešení. Minimalizuje se recidiva, posiluje úsilí integrace klienta do společnosti, zamezuje vzniku sociální izolace klienta.

U pachatelů trestného činu lze rozlišit penitenciární péči, která je vykonávána ve věznici sociální pracovníkem Vězeňské služby a postpenitenciární péči, vykonávanou sociálními kurátory. Pomoc kurátora je však poskytována na základě zájmu klienta.

1.3 Subjekty zajišťující postpenitenciární péči

Postpenitenciární péče může být zajišťována buď na základě dobrovolnosti (sociální kurátor) nebo nedobrovolně nařízením (parole). Nedobrovolná (nucená) postpenitenciární péče má zákonem vymezená pravidla a podmínky, tím pádem pokračuje, i když v malém měřítku, v omezování klienta. Naopak dobrovolná nemá nijak přísná pravidla a závisí čistě na klientově

vůli. Klient tedy může rozhodovat o jejím počátku a ukončení. Mezi subjekty patřící do post-penitenciární péče můžeme zařadit sociálního pracovníka Vězeňské služby ČR, kurátora pro dospělé, Probační a mediační službu ČR a četné množství nestátních neziskových organizací. (Černíková, 2008, s. 214)

1.3.1 Sociální pracovník Vězeňské služby

„Sociální pracovník je odborný zaměstnanec Vězeňské služby ČR a jeho úkolem je pomáhat obviněnému nebo odsouzenému při udržení či obnovení sociálních vztahů k nejbližším, napomáhá řešit jeho sociální situaci.“ (Raszková, Hoferková, 2014, s. 113)

Sociální vězeňský pracovník poskytuje dva typy poradenství, a to individuální a skupinové. Individuální se od skupinového liší ve své multidisciplinárnosti. Pracovník na nástupním oddělení věznice vypracovává sociální diagnostiku, po té v průběhu výkonu trestu odnětí svobody poskytuje sociálně-výchovnou péči a na výstupním oddělení určuje činnosti a stanovuje úkoly pro reintegraci do běžného života.

Je nezbytné, aby takovýto pracovník disponoval informacemi, které jsou nezbytné pro vypracování sociální anamnézy – sociální rodinná situace, vztahy v rodině i v širším sociálním okolí, styl výchovy a další. Musí zjišťovat podmínky a faktory, kterými byl ovlivněn sociální vývoj odsouzeného (pobyt v dětském domově, výchovném ústavu). Spolupracuje s rodinou a hledá podněty k pozitivní změně chování odsouzeného, kooperuje se sociálním kurátorem a ostatními společenskými organizacemi v rámci intervence a taktéž podněcuje jedince k rozvíjení pozitivních sociálních dovedností. (Raszková, Hoferková, 2014, s. 113-114)

1.3.2 Kurátor pro dospělé

V současné době vymezují práci sociálního kurátora (kurátora pro dospělé) celkem tři zákony. Patří sem zejména zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách, zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu a zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

Sociální kurátoři mají pole působnosti na obecních úřadech s rozšířenou působností, na úřadech městských částí, městských úřadech a na úřadech magistrálních. Zde zajišťují koordinační činnosti v oblasti sociálních služeb, jež jsou určeny pro tuto cílovou skupinu. Kurátoři kromě této oblasti také přímo pracují s osobami ohroženými sociální exkluzí. Pomoc je zejména poskytována:

- občanům propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody
- občanům, proti nimž je vedeno trestní stíhání

- občanům závislým na alkoholu a jiných omamných a psychotropních látkách
- občanům žijícím v nedůstojných podmínkách
- občanům propuštěným ze školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy po dosažení zletilosti. (Černíková, 2008, s. 222)

Raszková stanovuje práci sociálního kurátora takto:

- Vedení spisové dokumentace osob ve VTOS a ve výkonu vazby
- Realizace šetření a podávání zpráv o rodinných a bytových podmínkách
- Navázání kontaktů s klienty ve věznicích a léčebných zařízeních
- Příprava plynulého přechodu klientů do běžného života mimo zařízení
- Spolupráce s Vězeňskou službou ČR a Probační a mediační službou ČR
- Poskytování informací klientům k překonání jejich nepříznivé životní situace
- Vyjednávání záležitostí bytových, zdravotních a materiálních v zájmu klientů

Mezi klienty kurátora pro dospělé patří také osoby podmíněčně odsouzené. (Raszková, Hoferková, 2014, s. 116-117)

1.3.3 Probační a mediační služba ČR

„Probační a mediační služba ČR (PMS) byla na založena na základě stejnojmenného zákona č. 257, který byl parlamentem přijat v roce 2000 a v účinnost vstoupil k 1. 1. 2001.“ (Štern, 2010, s. 9)

Základním konceptem, o který PMS usiluje, je zprostředkování urovnání konfliktu obviněného a poškozeného, který byl způsoben trestnou činností. Současně organizuje a zajišťuje efektivní a důstojný výkon alternativních trestů a dalších opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality. (PMS ČR, 2016©)

„Cílem služby je připravit a zajistit pro státní zástupce nebo soudce potřebné a dostatečné podmínky pro uložení některé z alternativních sankcí či opatření, nebo tzv. odklonů v trestním řízení, a to u dospělých i u mladistvých. To znamená, že zákon v sobě zahrnuje předpoklad, že alternativní tresty a opatření mají být nejen ukládány a poté řádně kontrolovány, ale je potřeba jejich aplikaci také řádně připravit a shromáždit pro soudy a státní zástupce relevantní informace o pachatelích, o situaci obětí včetně dalších dopadů a trestné činnosti či rizicích, aby uložená „alternativa“ byla pachateli doslova „ušita na míru“ a byl posílen předpoklad, že trest bude řádně vykonán a trestná činnost nebude opakována.“ (Štern, 2010, s. 37-38)

Probační a mediační služba poskytuje osobám po výkonu trestu odnětí svobody pomoc, zřízením probačního domu, kam se mohou tyto osoby uchýlit po propuštění z věznice. Zde dostáva-

jí šanci na nový život v podobě nalezení práce, ubytování, odborného poradenství, dobrovolnické činnosti a další. Pomáhají těmto jedincům se začleňováním do běžného života, hledat práci, jak hospodařit s penězi apod. Tyto probační domy jsou pro osoby po VTOS jednou z mála možností pomoci pokud se snažíme o snížení recidivy trestných činů.

1.3.4 Spolupráce kurátora a Probační a mediační služby

Spolupráce sociálního kurátora s Probační a mediační službou ČR, staví na využití informací o osobě po VTOS od této spolupracující organizace. Spolupráce sociálního kurátora, úředníka a asistenta Probační a mediační služby je dána specifíkem regionu a lokality, kde specialisté působí. Při konkrétní spolupráci se vychází z diametrálně odlišných úkolů, které obě funkce mají exekutivně stanovené. Například u sociálního kurátora se převážně jedná o přístup založený na doprovázení klienta, který svým dobrovolným rozhodnutím určuje průběh spolupráce. Naproti tomu u PMS je přístup ke klientovi založený na kontrole a vyžadování plnění soudem stanovených opatření. Doprovázení klienta je obsaženo pouze v určité části práce probačního a mediačního úředníka.

Ale v rámci případové studie může být spolupráce hlubší. Je možné vzájemně projednávat vhodné a účelné druhy trestů či ochranných opatření. Např.: nařizování trestu obecně prospěšných prací osobám, které nejsou schopny tento trest vykonat. Pokud sociálního kurátora kontaktuje klient, kterému byl soudně nařízen dohled PMS, pracovník této osobě může zprostředkovat kontakt na místě příslušného úředníka PMS. Ve fázi před podmíněným propuštěním z VTOS může být sociální kurátor v kontaktu se střediskem PMS při přípravě stanoviska PMS k žádosti o podmíněné propuštění. (Davidová et al., 2010, s. 14-24)

2 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Trest odnětí svobody je určitou sankcí, která je udělena pachateli za spáchání závažného trestného činu. Trest tedy plní svůj účel a izoluje pachatele od veřejnosti a tím dochází k zamezení opakování trestného činu. (Matoušek, 2013, s. 484)

Odsouzený nastupuje do vězení a je zařazen do určité zaběhnuté skupiny spoluvězňů, kde samozřejmě dochází k jejich vzájemnému ovlivňování. Z toho ale vyvstává otázka, zda se jedná o ovlivňování pozitivní anebo bude směřovat k posílení protispolečenských postojů. (Španková, 2013, s. 6)

„Sociální pracovníci s pachateli v této době tvoří součást tzv. programu zacházení, který má být každému vězni stanoven individuálně a v průběhu plnění podle potřeby aktualizován. Součástí programu zacházení je smysluplné využití času pomocí pracovních, vzdělávacích a volnočasových aktivit.“ (Matoušek, 2013, s. 485)

Bohužel ale ani to nestačí k začlenění do společnosti po skončení trestu. V době, kdy pachateli trestného činu končí pobyt ve věznici, by měli sociální pracovníci vytvořit předpoklady pro jeho sociální začlenění. Takto popisuje Matoušek (2013, s. 486) ideální stav.

Velký problém je především v uplatnění na trhu práce. Tyto osoby nejsou schopny přesvědčit své minulé nebo budoucí zaměstnavatele o svých schopnostech a vhodnosti k určitému typu práce. Tím pádem je jedinec, který opouští vězení znevýhodněn a nemá tedy ani možnost vymanit se z finančně nepříznivé situace, která nastala při spáchání trestného činu (ať už před ním nebo po něm) a pobytu ve věznici (finanční odpovědnost vůči oběti, úhrada trestního řízení, krádeže, dluhy při nástupu do vězení a jejich postupný nárůst). Po té samozřejmě dochází k recidivě trestných činů.

Dalším z neopomenutelných problémů je taktéž ztráta bydlení. Pokud osoba, ať už ve výkonu trestu nebo po výkonu trestu, s rodinou neudrží vztahy nebo byly vazby mezi ním a rodinou kvůli spáchání trestného činu zpřetrhány, nemá se pak na koho blízkého v případě propuštění z věznice obrátit. V této situaci je tedy velmi pravděpodobné, že takové osobě hrozí bezdomovectví a taktéž návrat k páčání trestné činnosti.

V těchto případech, ale nejen v nich, je potřeba recidivě zamezit a daného člověka resocializovat, čili začlenit jej opět do společnosti a znovu vytvořit vazby se společností, které byly v důsledku odnětí svobody narušeny.

2.1 Resocializace

V průběhu celého života člověka dochází k jeho začleňování, osvojování si rolí, které od jedince jeho sociální okolí očekává, navazuje nové vztahy. Pojmem resocializace pak rozumíme proces, kdy u jedince sice došlo k socializaci, ale ne všechny hodnoty a normy byly ve shodě s většinovou společností, jelikož si tyto hodnoty a normy osvojoval ve skupině, jejíž systém hodnot se lišil od systému většinové společnosti. (Biedermanová, Petras, 20011, s. 8)

„Resocializace je návrat ke společností přijatelnému způsobu chování u lidí, kteří se od něj odchýlili. Neobejde se bez změn postojů a změn hodnotové orientace.“ (Matoušek, 2008, s. 174)

Podle Biedermanové (2011, s. 8) se *„resocializací rozumí složitý proces nápravy a změny neuspokojivé socializace, která se v penitenciárních podmínkách nazývá též korektivní socializací či penitenciární resocializací. Používá se proto, aby se odlišila od resocializace u jedinců, kteří sice mají problém se socializací, ale ne natolik, aby jejich nedostatečná socializace vyústila v páchání trestné činnosti.“*

Resocializace může mít určitý charakter a rychlost, která závisí zejména na:

- **adaptaci** dané osoby na sociální změnu a na ochotě měnit hodnotovou orientaci, podřízovat se sociálním normám, přijímat nové vzory chování a akceptovat nové autority,
- na **míře odlišnosti** nového sociálního prostředí od původního, resp. předchozího,
- na **otevřenosti** nového sociálního systému vůči danému jedinci. (Maříková, 1996, s. 924)

2.2 Reintegrace

Reintegrace pochází z odvozeného slova integrace, což je snaha o začlenění sociálně nebo zdravotně znevýhodněných osob do společnosti včetně pracovního zařazení. (Matoušek, 2008, s. 178)

Reintegrace pak znamená snahu o znovu začlenění se do společnosti, veřejného života. Matoušek (2013, s. 478) také uvádí, že reintegrace vyžaduje, aby se jedinec, který strávil několik let ve vězení, napojil na skupinu integrovaných ve společnosti, jakými jsou školy, firmy, církve, zájmové spolky. Samozřejmě může jeho reintegraci podpořit také rodina, pokud má o něj zájem a nestrhává svého člena k protispolečenským akcím.

2.3 Resocializační programy

V 70. letech 20. století byla odborníky poprvé bouřlivě debatována otázka, jaké programy při práci s pachatelem jej dokáží odklonit od dalšího páčání trestného činu. Diskuzi vyvolal článek amerického sociologa Martinsona zveřejněný v r. 1974 v *The Public Interest*. Martinson ve svém článku konstatoval, že neexistuje důkaz o tom, že práce s pachateli prostřednictvím určitých programů nějakým významnějším způsobem snižuje riziko recidivy trestných činů v budoucnosti. Skepse vyvolaná tímto článkem vedla v 70. letech v USA ke změnám trestní politiky. To vedlo k represivnějším opatřením a upuštění od různých programů zacházení. Načež pak Martinson o pět let později svá tvrzení zmínil zveřejněním dalšího článku, ve kterém uvádí, že programy pro pachatele mohou mít určitý vliv na snížení jejich další recidivy. V 90. letech pak bylo dokázáno u pachatelů, kteří prošli cíleným programem snížení recidivy o 10-13%. (Matoušek, 2013, s. 487)

Byly tedy vytvořeny probační programy, které ve svém obsahu stanovovaly:

- Práci s riziky zjištěnými u pachatele,
- Zaměření na jeho kriminální chování,
- Cílená práce s faktory, které u pachatele vedly ke spáchání trestné činnosti,
- Zohledňování pachatelových specifických způsobů učení,
- Podporu integrace pachatele do místního společenství,
- Usilování při práci s pachatelem o kvalitu a jednotnost postupů

2.3.1 Druhy resocializačních programů

- a) **Resocializační program „ALFA“** – Je programem pro podmíněně odsouzené, čili je určen pro muže i ženy od 18-ti let, proti kterým bylo zahájeno trestní stíhání a tedy jsou obviněni či obžalováni z trestného činu a současně hledají a mnohdy potřebují podporu v různých oblastech jejich života. Dále pro klienty, kterým bylo v rámci rozsudku uloženo omezení nebo povinnost podrobit se psychosociálnímu výcviku a převýchovy či programu psychologického poradenství nebo pro klienty s dalšími možnými variantami alternativního řešení potrestání.
- b) **Resocializační program „BETA“** – Je program pro podmíněně propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody. Je určen pro muže i ženy od 18 - ti let ve VTOS, kteří plánují podat žádost o podmíněně propuštění z výkonu trestu odnětí svobody a současně chtějí pracovat na svých vlastních problémových oblastech, jež je v minulosti přivedly k páčání trestné činnosti – přípravná fáze programu. Dále je určen podmíněně propuštěným osobám z výkonu trestu a bylo jim v rámci rozhodnutí soudu uloženo omezení či

povinnost podrobit se psychosociálnímu výcviku a převýchovy či programu psychologického poradenství – aktivní fáze programu.

- c) **Třetí resocializační modul – Reintegrační programy** - jsou určeny **propuštěným z VTOS**, případně vězněným osobám, které budou v blízké době propuštěny z VTOS. Program je také nabízen těm, kteří byli zařazeni do RP „BETA“, byla jim žádost o podmíněné propuštění zamítnuta, jinou žádost již podávat nebudou a chtějí pokračovat ve spolupráci s naším zařízením.
- d) **Čtvrtý resocializační modul – Doprovodné programy** - jsou určeny **rodinám a sociálnímu okolí pachatelů trestné činnosti, odsouzených či vězněných osob**, kteří potřebují řešit problematiku potrestání člena rodiny, známého nebo potřebují odbornou radu či podporu.
- e) **Specializovaný program pro cizince „IN SIGHT“** - Tento odborný program je specializovaným poradenským programem pro cizince, kteří vykonávají v ČR nepodmíněný trest odnětí svobody. Jde především o ty cizince, kteří mají na území ČR povolen některý ze zákonných pobytů (např. azyl, vízum, trvalý pobyt, zelenou, či modrou kartu). Většina těchto cizinců má ve spojení se spácháním trestné činnosti na území ČR uloženo vyhoštění nebo jim v následné době hrozí zrušení různých druhů pobytu v ČR s následným správním vyhoštěním. Tak je uvedeno v zákonu č. 326/1999 Sb. O pobytu cizinců na území České republiky. (Česko, 2016©)

3 NESTÁTNÍ SUBJEKTY

Ve společnosti každého vyspělého a moderního státu plní neziskové organizace významnou úlohu. Na mysli máme organizace, které nezřizuje stát, a nejsou na něm závislé, ale jsou významným ekonomickým a politickým subjektem v rámci národního hospodářství. Jejich existence je ve velké míře spojena s pojmy „veřejná prospěšnost“ nebo „veřejný zájem“, z čehož vyplývá jejich úsilí, které je zaměřeno právě na obecně prospěšné činnosti nebo na činnosti neziskové pro soukromý prospěch. Taktéž přispívají k celospolečenskému blahobytu, ať už celé společnosti nebo významné skupiny obyvatel.

Může se zdát, že existence těchto nevýdělečných organizací přináší pozitivní efekty pro sociální myšlení, ale ve skutečnosti čelí organizace mnoha problémům. Jedním z problémů je mimo jiné nejasné právní ukotvení, což je důsledkem mnohoznačnosti v jejich označování a také velké diferenciaci mezi jednotlivými organizacemi, jejich právními formami, rozhodování a způsobů fungování.

3.1 Vymezení pojmu

*„V národním hospodářství existují subjekty, které jsou zařazovány podle tzv. Pestoffova trojúhelníkového modelu národního hospodářství do neziskového sektoru. Jde o sektor, v němž organizace a instituce nejsou primárně založeny za účelem dosahování zisku. Tyto organizace bývají podle tohoto kritéria nazývány **neziskové**.“* (Dobrozemský, 2015, s. 19)

„Pro pojmy „neziskový sektor“ a „nezisková organizace“ neexistují v českém právním řádu legální definice, přesto jde však o pojmy zažité a běžně používané. Pojem „neziskový“ je českou vědeckou doktrínou odmítán, přesto je však užíván, neboť odpovídající český ekvivalent je poměrně těžké nalézt. Jedná se o vadný překlad právního výrazu „non-profit“ (v americkém právním jazyce chápán ve významu označení typu osoby – „non-profit organization“), případně „non-for-profit“ (chápáno ve smyslu vyvíjení určité činnosti). V těchto případech se však jedná o pojem mající význam „jiný než“ (resp. nikoli za účelem zisku). V tomto ohledu bude snad vhodnější označení „nevýdělečný“ ve smyslu „není za účelem dosahování zisku“, resp. za účelem podnikání. V českém prostředí je však běžně užíván výraz „neziskový“ mající význam záporu „ne“.“ (Frič, 2001, s. 203)

Nestátní neziskové organizace (NNO) jsou nejčastěji zřizovány „zdola“. To znamená – občany – jako formální (někdy zprvu i neformální) organizace, které mají charakter právnických osob a velmi často jejich působnost a existence vychází z principu samořízení společnosti a schopnosti vzájemného usměrňování jednání společenství lidí. Z toho vyplývá i jeho označení – ob-

čanský sektor, kdy je zvýrazněna propojenost NNO s občanskou společností. (Dobrozemský, 2015, s. 20)

Organizace, které se vyskytují v neziskovém sektoru, bývají označeny podle iniciátora jejich vzniku. Jedná se tedy o organizace soukromé, které vznikají rozhodnutím soukromého subjektu (fyzické či právnické osoby), nebo veřejné, které jsou zakládány prostřednictvím rozhodnutí instituce veřejného sektoru.

3.1.1 Typické znaky neziskových organizací

Všechny organizace jsou ekonomickými subjekty vstupujícími na trh, kde dochází k nabídce a poptávce, což přináší významný národohospodářský přínos. Většina organizací se zaměřuje i na sociální přínos ve společnosti poskytováním svých služeb různým zájemcům, ať už z řad potřebných, či vyloučených. Jsou jim poskytovány různé statky, které tito zájemci nemohou získat jiným způsobem. V podstatě pak dochází k tomu, že jsou pak tyto organizace ve vztahu k určitým sociálním skupinám jejich jedinými zastánci a ochraňují jejich práva a lidskou důstojnost.

„K podrobnější charakteristice neziskových organizací napomohou i jejich typické znaky:

- **Institucionalizované** (*organized*) – mají jistou institucionální strukturu, organizační skutečnost, bez ohledu na to, zda jsou formálně nebo právně registrovány.
- **Soukromé** (*private*) – tedy jsou institucionálně odděleny od státní správy, ani jí nejsou řízeny. To znamená, že nemohou mít významnou státní podporu, nebo že ve vedení nemohou být mj. státní úředníci. Rozhodující je zde fakt, že základní struktura neziskových organizací je ve své podstatě soukromá.
- **Neziskové** (*non-profit*) – ve smyslu nerozdělování zisku, tj. nepřipouští se u nich žádné přerozdělování zisků vzniklých z činnosti organizace mezi vlastníky nebo vedení organizace. Neziskové organizace mohou svou činností vytvářet zisk, ovšem ten musí být použit na cíle dané posláním organizace.
- **Samosprávné a nezávislé** (*self-governing*) – jsou vybaveny vlastními postupy a strukturami, které umožňují kontrolu vlastních činností, tzn. že neziskové organizace nejsou ovládány zvenčí, ale jsou schopny řídit samy sebe. Nekomoluje je ani stát, ani instituce stojící mimo ně.
- **Dobrovolné** (*voluntary*) – využívají dobrovolnou účast na svých činnostech. Dobrovolnost se může projevovat jak výkonem neplacené práce pro organizaci, tak formou darů nebo čestné účasti ve správních radách.

Dalším rysem je, že jsou prospěšné, přispívají k veřejnému dobru, usilují o dobro lidí, určitých skupin či společnosti jako celku.“ (Dobrozemský, 2015, s. 22-23)

3.1.2 Prospěšnost činností neziskových organizací

Jelikož většina NNO vykonává své cíle bez jakéhokoliv motivu zisku či jiných benefitů, je nasnadě, že jsou její členové plně koncentrováni při dosahování užitků vně i dovnitř organizace. V 90. letech 20. století byly vytvořeny základní organizačně-právní normy pro neziskový veřejný i soukromý sektor, které odkryly několik zásadních otázek. Jednalo se o otázky veřejné prospěšnosti, vzájemné prospěšnosti a také otázka veřejného zájmu. (Dobrozemský, 2015, s. 23)

3.1.2.1 Veřejná prospěšnost

Pojem „veřejná prospěšnost“ nelze jednoznačně definovat, neboť se tato charakteristika dále významově vyvíjí. Pracujeme tedy se zavádějícím pojmem. Kategorizovat, co je veřejně prospěšné, a co není, může státní moc. NNO, které poskytují aktivity prospěšné pro veřejnost, jsou označovány jako veřejně prospěšné.

3.1.2.2 Vzájemná prospěšnost

Existují různé neziskové nestátní organizace, které jsou založeny výhradně pro realizaci vlastních aktivit a dosahování vzájemně prospěšných cílů. Pokud ale určitá organizace zaměřená na dosažení vzájemně prospěšných cílů zorganizuje jedinou aktivitu ve prospěch veřejnosti, pak vykonává i veřejně prospěšnou činnost. Pro zařazení do určité kategorie je nutno provést pečlivou analýzu jednotlivých druhů činnosti.

3.2 Obecné právní principy

„Počátek existence právnických osob neziskového charakteru (v hlavní oblasti zájmů jsou spolky, nadace, nadační fondy a ústavy) je charakteristické, že probíhá ve dvou fázích. První fází zákon nazývá ustavení a stanoví možnosti, jakými může právnická osoba být ustavena (založena). Pro zakladatelské právní jednání se obligatorně vyžaduje písemná forma. Zákon stanoví minimální náležitosti, které musí obsahovat: název, sídlo právnické osoby, předmět činnosti, jaký má právnická osoba statutární orgán a jak se vytváří, nestanoví-li to zákon přímo. Určí též, kdo jsou první členové statutárního orgánu.“ (Dobrozemský, 2015, s. 31)

Taktéž je nutností stanovit hlavní a vedlejší činnost NNO, předmět činnosti, účel a činnost právnické osoby, podnikání, jinou výdělečnou činnost, statutární orgán, statutárního zástupce, určení způsobu jednání a další.

3.3 Druhy nestátních neziskových organizací

Neziskové organizace jsou charakterizovány jako takové organizace, které nevytvářejí zisk k přerozdělení mezi své vlastníky nebo zakladatele. Zisk sice vytvořit mohou, ale musí jej znovu vložit zpět do rozvoje organizace a plnění jejích cílů.

3.3.1 Spolky

Spolek je samosprávným dobrovolným svazkem fyzických a právnických osob, založený k naplňování společného zájmu svých členů. Typickým znakem je členská základna. Aktivita osob spočívající ve shromažďování se a vykonávání určité činnosti za účelem dosažení stanovených cílů provází lidstvo v každé etapě jeho vývoje. (Dobrozemský, 2015, s. 109)

Klíčovým aspektem sdružování je vůle osob vytvářet uskupení, v jejichž rámci budou tyto osoby moci realizovat své cíle či požadavky, uplatňovat svá práva a právem chráněné zájmy a dělit se o odpovědnost za splnění povinností stanovených právním řádem. Spolek je konkrétním projevem práva sdružovacího (spolčovacího). Toto právo je zakotveno v čl. 20 Listiny základních práv a svobod a je označováno jako právo politické, které slouží k rozvíjení a fungování svobodné demokratické společnosti a právního státu. (Dobrozemský, 2015, s. 110)

Zakládacím dokumentem jsou stanovy. Ty musí obsahovat mimo jiné tyto údaje: název a sídlo spolku, jeho účel, práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení, jak jim budou práva a povinnosti vznikat a určení statutárního orgánu. Nejvyšším orgánem spolku je takzvaná valná hromada neboli členská schůze v čele se statutárním orgánem – předsedou. Po té už je věcí spolku, zda vytvoří další orgány (kontrolní komise, rozhodčí komise a další). Stejně jako na další právnické osoby, aplikuje se na zánik spolku dvoufázový režim – zrušení (dobrovolné, nucené) a zánik. Spolek může být zrušen dobrovolně rozhodnutím členů členské schůze nebo rozhodnutím soudu na základě návrhu osoby, která na tom má oprávněný zájem. Druhou fází je zánik, což znamená situaci, kdy právnická osoba pozbývá svůj status a přestává tak být subjektem práva. Spolek pak zaniká vymazáním ze spolkového rejstříku.

3.3.2 Obecně prospěšné společnosti

OPS (obecně prospěšné společnost) jsou stanoveny jako právnická osoba, která:

- poskytuje veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek a
- její výsledek hospodaření (zisk) nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla OPS založena. (Dobrozemský, 2015, s. 189)

S účinností od 1. 1. 2014 již nemohou být zakládány a vznikat nové OPS. Zákon o obecně prospěšných společnostech stanovil dvoufázový vznik. První fází bylo založení, kdy se společnost zakládala zakládací smlouvou (s úředně ověřenými podpisy všech zakladatelů). Ta obsahovala název a sídlo společnosti, druh služeb, osobní údaje ředitele, členů, dozorčí rady OPS, způsoby jednání atd. Statutárním orgánem je správní rada. Dalšími orgány jsou dozorčí rada a ředitel OPS. (Dobrozemský, 2015, s. 190)

Společnost zaniká vymazáním z rejstříku OPS. Důvody, kvůli kterým OPS zaniká:

- Uplynutí doby, na kterou byla založena,
- Dosažení účelu, pro který byla založena,
- Dnem uvedeným v rozhodnutí soudu o zrušení OPS, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí nabude právní moci.
- Prohlášením konkursu na její majetek. (Dobrozemský, 2015, s. 196)

3.3.3 Nadace a nadační fondy

Nadace je ve funkcionálním pojetí „*majetek, jenž je na základě svobodné vůle převeden za určitým účelem na osobu odlišnou od zakladatele, aby tato vymezený majetek trvale spravovala.*“ (Ronovská, 2012, s. 12-13)

Jedná se o účelové sdružení majetku zřízené za účelem dosahování obecně prospěšného cíle. Nelze ji založit za účelem dosažení zisku. Cílem nadace je rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, historických památek, rozvoj vědy, vzdělávání, tradic, tělovýchovy a sportu. (Dobrozemský, 2015, s. 213)

Nadace a nadační fond vzniká zakládací nebo nadační listinou a zápisem do nadačního rejstříku. Zakladatelem nadace může být fyzická i právnická osoba. Mezi minimální obsahové náležitosti listiny patří:

- Název a sídlo nadace,
- Osobní údaje zakladatele,
- Vymezení účelu, pro který se nadace zakládá,
- Údaj o vkladu každého zakladatele,
- Údaj o výši nadačního kapitálu,
- Počet členů správní a dozorčí rady,
- Určení správce vkladů
- Podmínky pro poskytování nadačních příspěvků

Mezi hlavní orgány nadace patří správní rada – statutární orgán, dozorčí rada, revizor, ředitel. Minimální výše nadačního jmění je 500 000 Kč. Nadace a nadační fondy zanikají dosažením účelu, pro který byla založena, rozhodnutím správní rady o sloučení, rozhodnutím soudu o zrušení, rozhodnutím o úpadku nebo insolvenčního návrhu proto, že majetek nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení. (Dobrozemský, 2015, s. 226 - 227)

3.3.4 Ostatní druhy NNO

Mezi ostatní druhy nestátních neziskových organizací patří církve, náboženské společnosti a církevní právnické osoby. Jedná se o dobrovolná společenství lidí s vlastní strukturou, vnitřními předpisy, obřady a projevy víry.

3.4 Spolupráce nestátních organizací a věznic

Ve velmi mnoha případech věznice spolupracují s nestátními neziskovými organizacemi, které odsouzeným pomáhají se zajištěním sociálního zázemí a snaží se vytvořit určitou představu na další život po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Cílem těchto nestátních subjektů je udržení a navazování vztahů s rodinou, řešení závislosti na návykových látkách, zajištění práce a smysluplnějšího využití času ve výkonu trestu odnětí svobody.

3.4.1 Nestátní neziskové organizace v postpenitenciární péči

- **Český helsinský výbor** – Posláním ČHV (Český helsinský výbor) je usilování o respekt k principům přirozených práv člověka a jejich uplatňování ve společenském životě. Poskytují jak poradenskou, tak projektovou činnost a dále také činnosti analytické, monitorovací, publikační a osvětové. „*V současné době má Český helsinský výbor 50 členů. Členem se může stát právnická i fyzická osoba, jejíž názory, schopnosti, morální kvality a dosavadní činnost v oblasti lidských práv opravňují k přesvědčení, že její členství posílí působení Výboru. O přijetí jednotlivce, či organizace za člena Výboru rozhoduje předsednictvo hlasováním. Čestným členem byl Václav Havel.*“ (Český helsinský výbor, 2016©)
- **Armáda spásy** – „*Armáda spásy poskytuje sociální služby na základě křesťanských zásad pro osoby, které jsou v nepříznivé sociální situaci. Snažíme se pomáhat i těm, kteří z lidského hlediska již nemají šanci nového návratu.*“ (Armáda spásy, 2016©)

Jedná se o práci v konkrétních městech (Praha, Brno, Ostrava, Havířov, Karlovy Vary, Krnov, Opava, Přerov, Šumperk). V každém městě funguje jeden sbor Armády spásy, který poskytuje sociální péči o bezdomovce, staré a nemocné lidi, matky s dětmi v tísní, děti a mládež, ale nabízejí pomoc také těm, kteří se rozhodli bojovat se závis-

lostmi na návykových látkách a gamblingu. Co se týče vězeňské práce, se Armáda spásy zaměřuje na duchovní programy. (Armáda spásy, 2016©)

- **Společnost Podané ruce o.p.s.** – Společnost Podané ruce se zaměřuje na pomoc lidem v náročných životních situacích ve dvou hlavních oblastech. A to v oblasti závislostí a v oblasti práce s dětmi a mládeží. Jsou zde vypracovány kvalitní programy v rámci prevence, podpory a intervenčních služeb. Jedná se o primární prevenci, terénní programy, kontaktní centra, poradenská centra, drogové služby ve vězení a další. (Podané ruce, 2016©)
- **Nová šance, z. s.** – Jedná se o nevládní, nepolitickou, neziskovou organizací, která se zabývá především postvězeňskou péčí na bázi dobrovolnosti. Zaměřuje se na pomoc lidem bez domova, hledání účinných forem snižování recidivy trestných činů a na adaptaci propuštěných mužů po VTOS do běžného života.

„Posláním azylového domu Nová šance v Ostravě - Koblově, je vytvoření zázemí k řešení nepříznivé životní situace, která vznikla u mužů po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. V případě volné kapacity je snahou podporovat v řešení obtíží i muže bez přístřeší.“ (Nová šance, 2016©)

Mezi cíle azylového domu patří:

- Poskytování ubytování mužům po výkonu trestu
- Přispět ke zdokonalování pracovních návyků uživatele
- Motivovat uživatele ke smysluplnému naplnění a využití volného času
- Usnadnit uživateli kontakt s úřady, lékaři a jinými institucemi
- Podpořit nezávislost na sociální službě, uplatnění na trhu práce a začlenění do běžného života

Azylový dům Nová Šance má stanoveny zásady, podle kterých k uživateli přistupuje. Jedná se o:

- **Respekt** – pracovníci respektují rozhodnutí uživatele, názory uživatele a jeho způsob komunikace i oblékání a také je respektován jeho věk, rasa, barva pleti, jazyk, zdravotní stav, víra, sexuální orientace, náboženské a politické vyznání.
- **Individuální přístup** – pracovníci zohledňují osobnostní a charakterové rysy uživatele, jsou si vědomi jeho schopností a možností v dané situaci, situace každého je posuzována zvlášť, je brána jako jedinečná a tak se s ní i pracuje.
- **Zaměření na celek** – komplexní přístup k uživateli, k situaci uživatele se přistupuje v širších souvislostech (minulost, přítomnost, vize do budoucna), při práci s uživatelem se užívá interních a externích zdrojů včetně spolupráce s rodinou.

- **Flexibilita** – služba se přizpůsobuje aktuálním potřebám uživatele.
- **Mlčenlivost** – pracovníci zachovávají mlčenlivost o veškerých údajích uživatelů a zachovávají důvěrnost sdělení.
- **Duchovní vedení v katolickém směru** – pracovníci vedou uživatele k uvědomění si křesťanských hodnot a životních priorit, uživatelům je umožněna účast na mši svaté, zajištění odborného duchovního vedení. (Nová Šance, 2016©)

Pomoc je poskytována mužům po výkonu trestu odnětí svobody. V případě volné kapacity i mužům bez domova. Azylový dům Nová Šance také poskytuje prostor dobrovolníkům, kteří bez jakéhokoliv nároku na finanční ohodnocení zde mohou vykonávat dobrovolnickou činnost, která spočívá ve zkvalitňování zázemí organizace a klientů organizace a také zde působí jako společníci při trávení volného času klientů. (Nová šance, 2016©)

Ve společnosti každého vyspělého a moderního státu plní neziskové organizace významnou úlohu. Na mysli máme organizace, které nezřizuje stát, a nejsou na něm závislé, ale jsou významným ekonomickým a politickým subjektem v rámci národního hospodářství. Jejich existence je ve velké míře spojena s pojmy „veřejná prospěšnost“ nebo „veřejný zájem“, z čehož vyplývá jejich úsilí, které je zaměřeno právě na obecně prospěšné činnosti nebo na činnosti neziskové pro soukromý prospěch. Taktéž přispívají k celospolečenskému blahobytu, ať už celé společnosti nebo významné skupiny obyvatel.

Může se zdát, že existence těchto nevýdělečných organizací přináší pozitivní efekty pro sociální myšlení, ale ve skutečnosti čelí organizace mnoha problémům. Jedním z problémů je mimo jiné nejasné právní ukotvení, což je důsledkem mnohoznačnosti v jejich označování a také velké diferenciaci mezi jednotlivými organizacemi, jejich právními formami, rozhodování a způsobů fungování.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 METODOLOGIE VÝZKUMU

V teoretické části této bakalářské práce jsme definovali problematiku postpenitenciární péče, která se prolíná do části praktické. Další kapitola nás uvádí do způsobů, kterými jsou osoby po výkonu trestu odnětí svobody začleňovány zpět do běžného života. Součástí resocializace těchto osob jsou mimo jiné i nestátní neziskové organizace. Tedy vzhledem k problematice zmíněné v teoretické části bychom se také měli zaměřit na stanovisko a informovanost studentů sociální pedagogiky, jakožto možných budoucích pracovníků vykonávajících svou praxi a zaměstnání právě v této oblasti. Nestátní neziskové organizace poskytují studentům sociální pedagogiky jak praxi v podobě dobrovolnictví v různých sektorech jejich působnosti, tak nabízí možnost stát se pracovníkem na plný nebo poloviční úvazek. Je proto důležité zjistit stanovisko studentů sociální pedagogiky na pomoc a postvězeňskou péči pro osoby po výkonu trestu odnětí svobody.

4.1 Výzkumné cíle

V rámci výzkumu se zaměříme na informovanost studentů sociální pedagogiky o problematice poskytování postpenitenciární péče.

Hlavním cílem empirické části je „zjistit informovanost studentů sociální pedagogiky o poskytování postpenitenciární péče jako takové a zapojení nestátních neziskových organizací do postpenitenciární péče“.

Dílní výzkumné cíle:

- Popsat, co si studenti sociální pedagogiky představují pod pojmem „postpenitenciární péče“.
- Zjistit druhy služeb, které jsou podle studentů sociální pedagogiky v rámci postpenitenciární péče poskytovány.
- Zmapovat způsoby, kterými jsou studenti sociální pedagogiky seznámeni s poskytovateli postpenitenciární péče.
- Zjistit zkušenost studentů sociální pedagogiky s osobu/osobami, které/kterým byla poskytnuta postpenitenciární péče.
- Popsat názory studentů sociální pedagogiky, zda jsou osoby po VTOS hodny péče a návratu do běžného života.
- Zjistit zapojení se studentů sociální pedagogiky do pomoci nestátním neziskovým organizacím při poskytování postpenitenciární péče.

- Zjistit druhy nestátních neziskových organizací poskytujících postpenitenciární péči, které studenti sociální pedagogiky znají.
- Zmapovat názory studentů sociální pedagogiky, na snížení recidivy trestné činnosti díky poskytování postpenitenciární péče nestátními neziskovými organizacemi.

4.2 Výzkumné otázky

Na základě stanovení výzkumného cíle budeme formulovat výzkumné otázky k dané problematice. **Hlavní výzkumnou otázkou** je:

„Jaká je informovanost studentů sociální pedagogiky o poskytování postpenitenciární péče a zapojení nestátních neziskových organizací do postpenitenciární péče?“

Na základě hlavní výzkumné otázky jsme následně stanovili dílčí výzkumné otázky, které postupně navazují na dané sekce problematiky zmíněné v hlavní výzkumné otázce. Mezi **dílčí výzkumné otázky** řadíme:

- Co si studenti sociální pedagogiky představují pod pojmem „postpenitenciární péče“?
- Jaké druhy služeb, které jsou v rámci postpenitenciární péče poskytovány, studenti sociální pedagogiky znají?
- Jakým způsobem jsou studenti sociální pedagogiky seznámeni s poskytovateli postpenitenciární péče.
- Znají studenti sociální pedagogiky v okolí osobu/osoby, kterým byla poskytnuta postpenitenciární péče?
- Jaké jsou názory studentů sociální pedagogiky na to, zda jsou osoby po VTOS hodny péče a návratu do běžného života?
- Jakým způsobem by se studenti sociální pedagogiky chtěli zapojit do pomoci osobám po VTOS?
- Jaké nestátní neziskové organizace poskytující postpenitenciární péči studenti sociální pedagogiky znají?
- Jak je podle studentů sociální pedagogiky snižována recidiva trestné činnosti u osob po VTOS?

4.3 Metoda sběru dat

V rámci kvantitativního zkoumání jsme zvolili dotazníkové šetření. Dotazník je tvořen na základě problematiky v teoretické části bakalářské práce a je sestaven tak by byly naplněny cíle empirické části. V dotazníku budou respondenti odpovídat na otázky otevřené, polootevře-

né a uzavřené. Anonymita respondentů je v dotazníkovém šetření zachována. Dotazníky byly rozesílány prostřednictvím internetu a sociálních sítí a také tištěny a vyplněny přímo na Univerzitě Tomáše Bati. Celkem bylo rozdáno 108 dotazníků a navraceno 104. Na dotazník odpovědělo celkem 104 respondentů. Kvůli nezodpovězení několika otázek bylo nutné z hlediska validity 4 dotazníky vyřadit.

4.4 Metoda analýzy dat

Při zpracování získaných dat byla použita čárkovací metoda a data byla převedena na procentuální zastoupení jednotlivých položek odpovědí. Pro přehlednost a lepší znázornění byly použity grafy. Výsledky jsou interpretovány deskriptivní statistikou.

„Popisná statistika se snaží o popis dat tak, aby poskytovala co možná nejpřesnější, přehlednou a názornou informaci o měřených hromadných jevech. Slouží k popisu rozsáhlých souborů dat, přičemž může popisovat buď jejich aktuální stav, anebo vývoj.“ (Chráska, 2007, s. 64)

4.5 Výzkumný soubor

Výzkumným souborem jsou studenti sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Zkoumaný soubor byl vybrán dostupným výběrem. Věkové rozmezí zkoumaného souboru se pohybuje v rozmezí 19 a více let. Nelze uvést horní hranici věku, jelikož studium oboru není určováno věkem.

5 INTERPRETACE DAT

V následující kapitole se věnujeme zpracováním jednotlivých položek dotazníku a následně jejich interpretaci. Údaje budou vyobrazeny pomocí grafů či tabulek pro lepší přehlednost. Vždy budou nejdříve uvedeny otázky a následně pak interpretace získaných dat. Dotazníků bylo rozdáno celkem 108, počet vrácených 104. Bohužel kvůli nezodpovězení několika otázek nemohly být použity 4 dotazníky, byly proto vyřazeny.

5.1 Analýza dotazníkového šetření

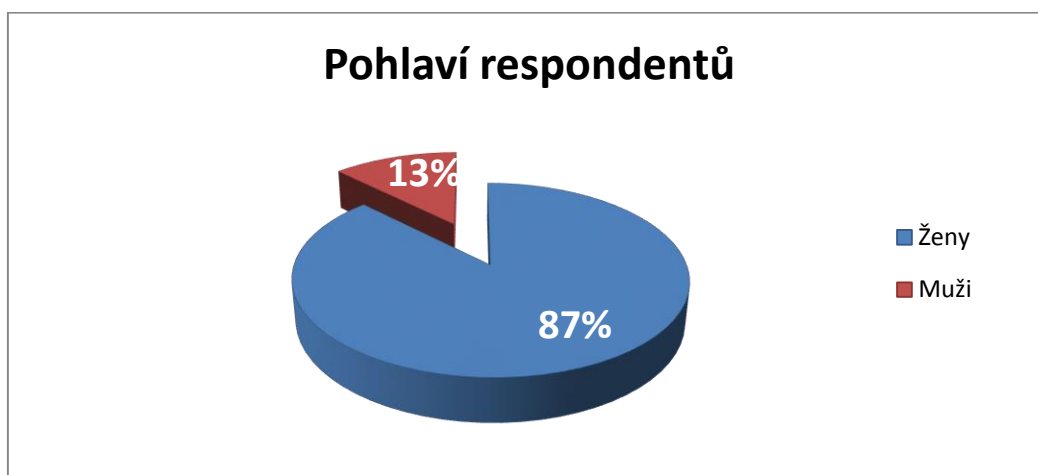
Veškerá data v grafech jsou uváděna v procentech. V tabulkách je zobrazena absolutní četnost. První položkou v dotazníku je otázka informační, která je zobrazena do grafu a do tabulky. Jedná se o zjištění pohlaví respondentů.

Položka č. 1: Pohlaví respondentů

Z množství 100 vyplněných validních dotazníků a výsledků je patrné, že většinu respondentů tvořily ženy. Ženy tedy při výzkumu zaujímají 87 % respondentů. Nicméně odpovídalo i určité procento mužů, a sice 13 %.

Pohlaví respondentů	Absolutní četnost
Ženy	87
Muži	13

Tabulka č. 1: Pohlaví respondentů

Graf č. 1: Pohlaví respondentů

Položka č. 2: Co si představujete pod pojmem „postpenitenciární péče“?

Druhá položka dotazníku byla otázkou otevřenou. Mohli tedy respondenti odpovídat podle dosavadních znalostí, popřípadě zkušeností. Odpovědi respondentů byly více méně podobné nebo dokonce shodné. Pod pojmem „postpenitenciární péče“ si studenti sociální pedagogiky představují například: „*Pomoc osobám po výkonu trestu odnětí svobody zaměřenou na jejich resocializaci.*“. Tímto způsobem odpovědělo 65% respondentů, 32% pak uvádělo, že postpenitenciární péče je: „*pomoc osobám po VTOS*“. Odpovědi tedy byly opravdu velmi podobné.

Celá 3% respondentů pak odpovědělo, že se jedná o péči o trestance nebo vězně, tedy že se jedná o péči probíhající již ve vězení (penitenciární péče). Samozřejmě některé odpovědi byly přímo doplněny o druhy služeb, které mohou být osobám po VTOS v rámci postpenitenciární péče poskytnuty: „*Péče o lidi po ukončení pobytu ve vězení ve formě resocializace - pomoc při hledání bydlení, zaměstnání, začlenění do komunity apod.*“.

Položka č. 3: Odkud jste se o postpenitenciární péči dozvěděl/a?

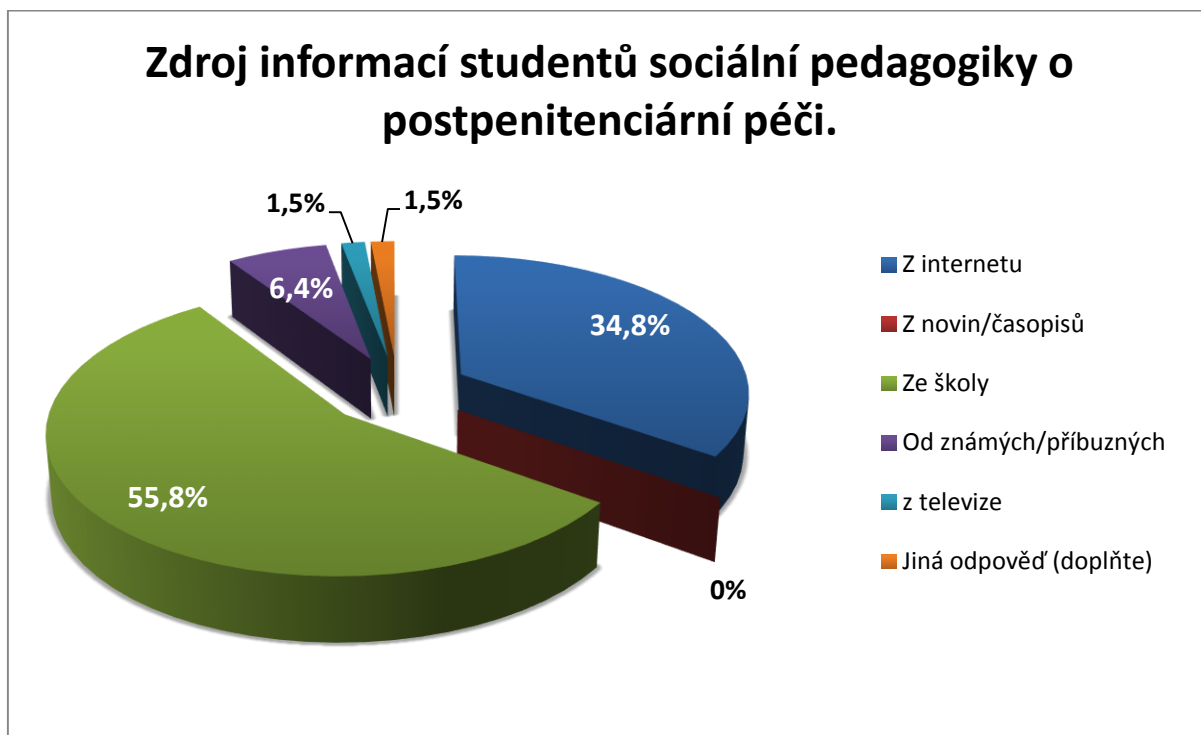
U položky č. 3 měli respondenti možnost volit více odpovědí z uvedených v dotazníku popřípadě doplnit jinou odpověď.

Zdroj informací	Absolutní četnost
Z internetu	45
Z novin/časopisů	0
Ze školy	72
Od známých/příbuzných	8
Z televize	2
Jiné (doplňte)	2

Tabulka č. 2: Zdroj informací o postpenitenciární péči

Z tabulky je patrné, že studenti sociální pedagogiky primární informace o postpenitenciární péči získali při studiu ve škole nebo mimo něj. Celkem 72 odpovědí odpovídá 55,8% respondentů, kteří se seznámili s poskytováním postpenitenciární péče ve škole. Je pochopitelné, že se tato odpověď stala nepočetnější, protože škola je místo, kde student tráví nejvíce svého času. Druhou nejčastější odpovědí byla „Z internetu“. Jedná se o odpověď 34,8% studentů sociální pedagogiky. Další odpovědi již nebyly tak početné, nicméně se respondenti o postpenitenciární péči dozvěděli i od známých nebo příbuzných. Tato odpověď čítá 6,4% respondentů.

Dále pak po 1,5% zaujímaly odpovědi „z televize“ a „Jiná odpověď“. Odpověď, která má jako jediná 0% je zdroj informací o postpenitenciární péči z novin/časopisů.

Graf č. 2: Zdroj informací studentů sociální pedagogiky o postpenitenciární péči

Co se týče odpovědi „Jiná odpověď (doplňte)“, byla zde možnost napsat vlastní možnost seznámení s postpenitenciární péčí. Bohužel se nám však dostalo otevřených odpovědí, ve kterých studenti uvádí že: „absolutně netuší, odkud ji zná“, nebo že „zaslechl, jak se o tom bavili u vedlejšího stolu.“

Položka č. 4: Jaké druhy služeb, které jsou v rámci postpenitenciární péče poskytovány, znáte?

Studenti na tuto otázku odpovídali rozličně. Jelikož se jedná o otevřenou otázku, mohli studenti odpovídat podle svého uvážení a dosavadních znalostí ze studia. Je však překvapivé, že 35% studentů sociální pedagogiky neznalo odpověď na tuto otázku. Nejvíce se objevovaly odpovědi typu: „nevím“, „neznám“ nebo „nikdy jsem se o danou oblast nezajímal“. Zdůvodnění neznalosti odpovědí je malý nebo vůbec žádný zájem o tuto problematiku. Asi 12% studentů uvedlo, že mezi druhy služeb v postpenitenciární péči patří „terapie“. Naproti tomu 53% studentů uvedlo, že mezi druhy služeb patří: „Pomoc při hledání bydlení, pomoc při hledání zaměstnání, sociální poradenství, právní poradenství.“. Je překvapivé, že 35% studentů neumělo odpovědět v dotazníku na otázku č. 4. Je však těžké specifikovat, zda se jednalo o neznalost této oblasti nebo oblasti sociálních služeb nebo se jednalo o laxnost při vyplňování dotazníku.

Položka č. 5: Znáte ve svém okolí osobu, které byla poskytnuta postpenitenciární péče?

V této otázce jsme se zaměřili na to, zda respondenti znají osobu, které byla poskytnuta nebo která využila služeb postpenitenciární péče. Jedná se o uzavřenou otázku, ve které měli respondenti na výběr pouze dvě odpovědi.

Znáte ve svém okolí osobu, které byla poskytnuta postpenitenciární péče?	Absolutní četnost
Ano	8
Ne	92

Tabulka č. 3: Osoba, které byla poskytnuta postpenitenciární péče

Z tabulky je patrné, že drtivá většina studentů sociální pedagogiky nezná osobu, které byla poskytnuta postpenitenciární péče. Jedná se o 92% respondentů, kteří na pátou položku v dotazníku odpověděli „ne“. Jen 8 studentů a taktéž 8% respondentů odpovědělo, že osobu, které byla poskytnuta postpenitenciární péče, zná.

Graf č. 3: Osoba, které byla poskytnuta postpenitenciární péče

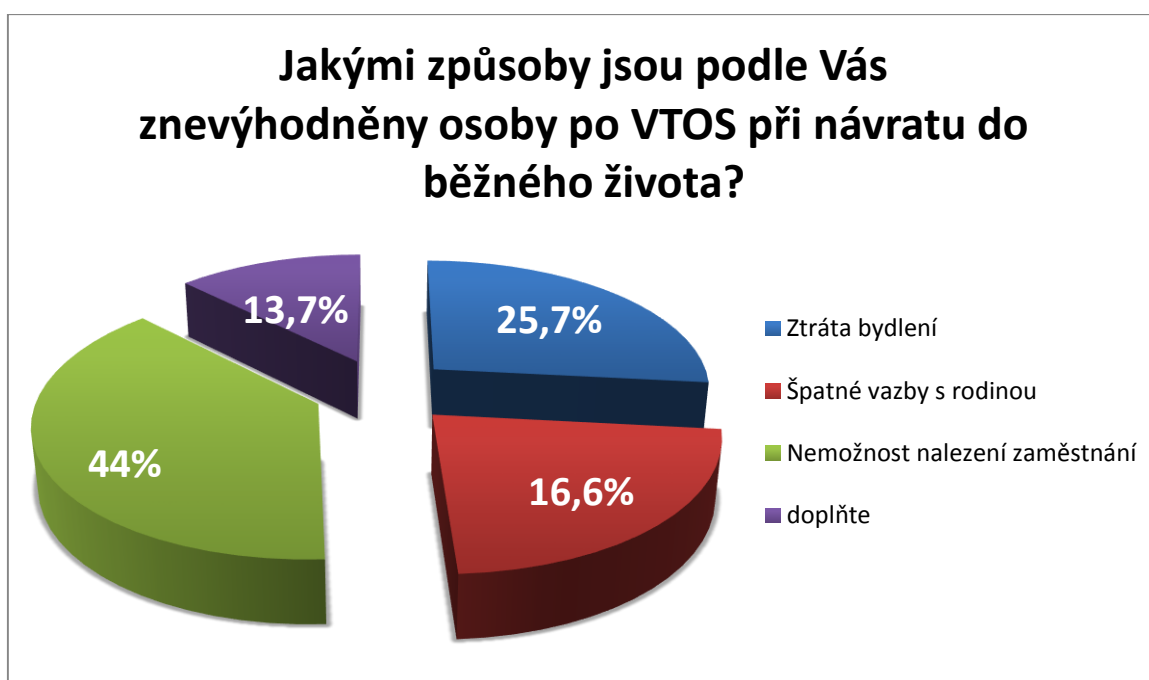
Položka č. 6: Jakými způsoby jsou podle Vás znevýhodněny osoby po VTOS při návratu do běžného života?

Na tuto otázku opět studenti sociální pedagogiky mohli odpovídat více možnostmi. V tabulce vidíme jednotlivé počty odpovědí. Odpovědí bylo sesbíráno celkem 132.

Způsoby znevýhodnění osob po VTOS při návratu do běžného života	Absolutní četnost
Ztráta bydlení	34
Špatné vazby s rodinou	22
Nemožnost nalezení zaměstnání	58
Jiné (doplňte)	17

Tabulka č. 4: Způsoby znevýhodnění osob po VTOS

Z grafu můžeme zjistit, že všechny odpovědi, které byly obsaženy v dotazníku, jsou významnými způsoby znevýhodnění osob po VTOS. Podle studentů sociální pedagogiky si však nejvíce pozornosti v podobě 44% zaslouží „Nemožnost nalezení zaměstnání“. Faktem je, že právě kvůli nemožnosti nalezení zaměstnání se riziko recidivy trestné činnosti stává větším. Samozřejmě ale nemohou být opomenuty i další odpovědi. Taktéž významným problémem u osob po VTOS je „ztráta bydlení“, která čítá odpovědi 25,7% respondentů.

Graf č. 4: Způsoby znevýhodnění osob po VTOS

Dalším neméně důležitým znevýhodněním jsou „špatné vazby s rodinou“. Celkem si to myslí 16,6% studentů sociální pedagogiky. Poslední možností v dotazníku byla odpověď „jiná“, kam respondenti mohli napsat další možnosti znevýhodnění osob po VTOS, které považují za významné. Jeden respondent se vrací k možnosti „Nemožnost nalezení zaměstnání“ načež ji komentuje tímto: „Neřekla bych nemožnost nalezení zaměstnání, spíše jde o nějaké snížení schopnosti zaměstnatelnosti.“ Dalšími rozličnými možnostmi, které respondenti uváděli,

byly: „finanční problémy, dluhy které vznikají a narůstají během výkonu trestu, často vedou k recidivě a beznaději.“, „poruchy sebepojetí a vlastní identity, lidé mu/ jí nemusí věřit“, dále „špatná pověst, nálepkování společnosti“.

Položka č. 7: Mají mít podle Vás osoby po VTOS nárok na jakoukoliv péči?

Sedmou položkou je uzavřená otázka, ve které si respondenti mohli vybrat pouze ze dvou možností.

Mají mít podle Vás osoby po VTOS nárok na jakoukoliv péči?	Absolutní četnost
Ano	95
Ne	5

Tabulka č. 5: Nárok osob po VTOS na jakoukoliv péči

Graf č. 5: Nárok osob po VTOS na jakoukoliv péči

V tabulce a v grafu můžeme vidět, že podle většiny studentů (95%) sociální pedagogiky má každá osoba po VTOS nárok na jakoukoliv péči. Pouze 5% studentů si myslí, že nárok na jakoukoliv péči nemají.

Položka č. 8: Pokud ano, z jakého důvodu?

Tato položka navazuje na předchozí položku a sice „*Mají mít osoby po VTOS nárok na jakoukoliv péči?*“

Zde jsme zaznamenali velký počet odpovědí, které byly velmi podobné. Studenti sociální pedagogiky kladli důraz hlavně na těžkou situaci ve vězení, druhou šanci a nechtěnost navracení trestné činnosti. Celkem se jedná o 84% responzí tohoto rázu například jeden z respondentů uvedl: „*Lidé po výkonu trestu odnětí svobody si s sebou nesou určitou stigmatizaci, kdy většina lidí je i nadále vnímá jako kriminální osoby, a proto je pro lidi po opuštění vazby velmi těžké začít znovu - najít si nové bydlení, nové zaměstnání. Samozřejmě péče také pomáhá ke snížení recidivy TS*“. Taktéž se respondenti zmiňovali o určité míře pomoci a okolnostech, za kterých by pomoc pro osoby po VTOS uskutečnili: „*Pomoc by měla být jen pro ty, kteří spáchali menší trestní činy. Takovým, kteří byli zavřeni za vraždu, znásilnění, týrání apod. bych pomoc nedopřála.*“ Jelikož se jedná o otevřenou otázku, pak se vždy jedná o věc subjektivního názoru.

Položka č. 9: Pokud ne, z jakého důvodu?

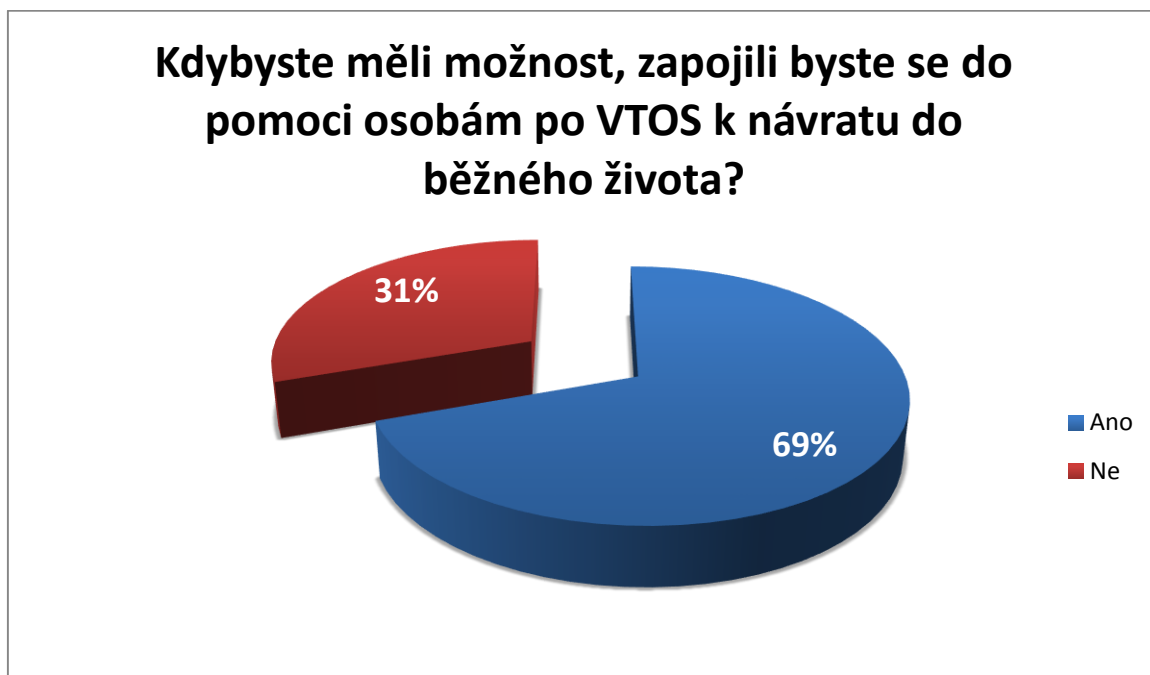
Tato položka taktéž navazuje na předchozí položku a sice „*Mají mít osoby po VTOS nárok na jakoukoliv péči?*“ Zde jsme zaznamenali pouze 5 odpovědí. Například jeden student sociální pedagogiky uvádí, že „*neměli páchat trestnou činnost*“. Ostatní respondenti odpovídali velmi podobně: „*Myslím, že si to nezaslouží.*“, „*Nechápu, proč by měli mít nárok na péči, když se neumí chovat.*“

Položka č. 10: Kdybyste měli možnost, zapojili byste se do pomoci osobám po VTOS k návratu do běžného života?

Tato otázka byla do dotazníku zařazena kvůli tomu, komu byl dotazník určen. Studenti sociální pedagogiky by mohli najít uplatnění nejen ve školách a školských zařízeních, ale i v sociální oblasti a v pomáhajících profesích. Z tabulky a grafu lze vyčíst, kolik % studentů by se chtělo zapojit do pomoci osobám po VTOS při návratu do běžného života.

Zapojili byste se do pomoci osobám po VTOS při návratu do běžného života?	Absolutní četnost
Ano	69
Ne	31

Tabulka č. 6: Možnost zapojení studentů sociální pedagogiky do pomoci osobám po VTOS

Graf č. 6 Možnost zapojení studentů sociální pedagogiky do pomoci osobám po VTOS

Při pohledu na graf je patrné, že 69% studentů sociální pedagogiky by bylo ochotno se zapojit do pomoci osobám po VTOS při návratu do běžného života. Zbylých 31% by se do pomoci osobám po VTOS nezapojilo.

Položka č. 11: Pokud ano, jak?

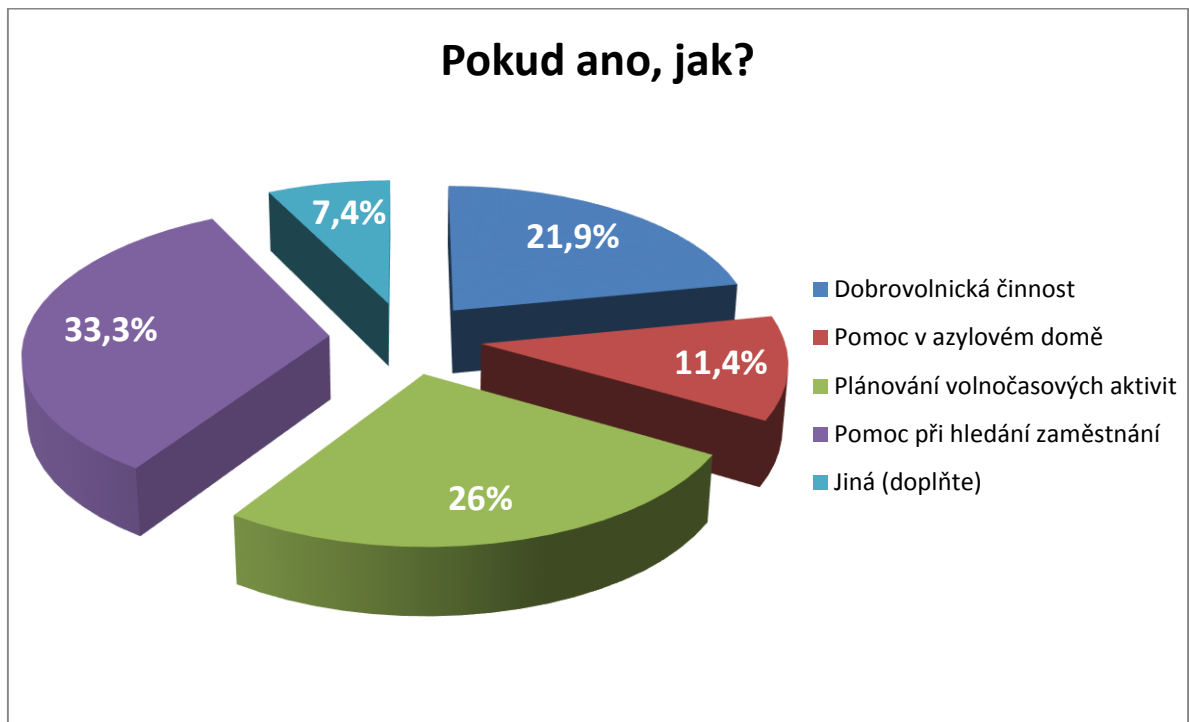
Položka č. 11 navazuje na předchozí otázku a sice „*Kdybyste měli možnost, zapojili byste se do pomoci osobám po VTOS k návratu do běžného života?*“

Možnosti pomoci osobám po VTOS	Absolutní četnost
Dobrovolnická činnost	41
Pomoc v azylovém domě	32
Plánování volnočasových aktivit	27
Pomoc při hledání zaměstnání	17
Jiná (doplňte)	11

Tabulka č. 7: Možnost zapojení studentů sociální pedagogiky do pomoci osobám po VTOS

Respondenti zde měli na výběr z více možností pomoci, ale taktéž měli možnost uvést i příklady pomoci, kterými by se zapojili do resocializace osob po VTOS.

Graf č. 7: Možnosti pomoci osobám po VTOS

Celkem bylo odpovědí 123. Graf nám ukazuje, že většina tj. 33,3% studentů sociální pedagogiky by se nejraději zapojilo do pomoci v hledání zaměstnání, což je velmi příznivé zjištění, protože právě hledání zaměstnání je pro osoby po VTOS velmi složité. 26% studentů by se zapojilo do plánování volnočasových aktivit. Dobrovolnickou činnost by volilo 21,9% studentů sociální pedagogiky a pomoc v azylovém domě celkem 11,4%. 7,4 % respondentů by zvolili jiné druhy pomoci. Opět se jednalo o velmi podobné odpovědi, například jeden z respondentů uvedl, že by se zapojil „v rámci poradenství“. Taktéž se zde objevila i odpověď dalšího z respondentů: „Zapojil bych se i v rámci finančního poradenství, pokud bych v této oblasti vynikal nebo měl předchozí praxi.“

Položka č. 12: Jaké nestátní neziskové organizace poskytující postpenitenciární péči znáte?

Jedná se opět o otázku otevřenou. Studenti sociální pedagogiky tedy vycházeli ze svých znalostí. Největší četnost 79% jsme zaznamenali u odpovědi typu „neznám“ nebo „nevím“. Zbylých 29% respondentů uvedli různé nestátní neziskové organizace zaměřené na postpenitenciární péči. Většinou se jednalo o „křesťanské spolky“ nebo „azylové domy“. Taktéž se nám do-

stalo dalších odpovědí s názvy nestátních neziskových organizací např.: „Charita“, „Armáda spásy“, „Za branou“, „Nová šance“, „Klíč“.

Položka č. 13: Jsou podle Vás NNO, které poskytují postpenitenciární péči důležité i pro veřejnost?

Jsou NNO poskytující postpenitenciární péči důležité pro veřejnost?	Absolutní četnost
Ano	92
Ne	8

Tabulka č. 8: Důležitost NNO poskytujících postpenitenciární péči pro veřejnost

Graf č. 8: Důležitost NNO poskytujících postpenitenciární péči pro veřejnost

Tato otázka se zabývá tím, zda si studenti sociální pedagogiky myslí, jestli jsou nestátní neziskové organizace poskytující postpenitenciární péči důležité také pro veřejnost. Graf nám ukazuje, že 92% studentů si myslí, že NNO poskytující postpenitenciární péči jsou důležité. Zbylých 8% však poukazuje na to, že pro veřejnost tyto NNO nejsou důležité. Dá se to však těžko zjistit, jelikož se jedná o věc osobního názoru.

Položka č. 14: Jsou NNO při poskytování postpenitenciární péče natolik užitečné, že může dojít ke snížení recidivy trestné činnosti?

Jsou NNO natolik užitečné, že může díky jejich činnosti dojít ke snížení recidivy trestné činnosti?	Absolutní četnost
Ano	83
Nejsem si jistý/jistá	16
Určitě ne	1

Tabulka č. 9: *Užitečnost NNO při snižování recidivy trestné činnosti*

Graf č. 9: *Užitečnost NNO při snižování recidivy trestné činnosti*

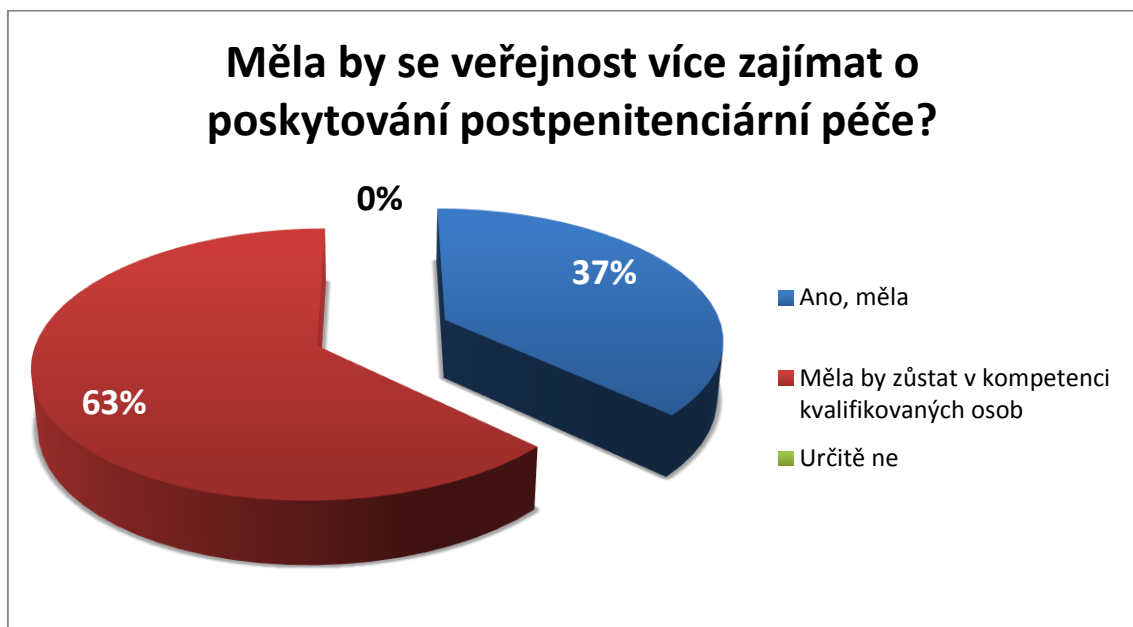
Tato oblast se zabývá názory studentů sociální pedagogiky na užitečnost NNO při poskytování postpenitenciární péče, a zda díky jejich činnosti dochází nebo může dojít ke snížení recidivy trestné činnosti. Většina respondentů tj. 83% zastává pozitivní názor na účinnost služeb a pomoci osobám po VTOS a snižování rizika recidivy trestné činnosti. 16% respondentů se vyjadřuje k této otázce neurčitě, to znamená, že si nejsou jistí, zda NNO jsou natolik užitečné, aby pomáhaly snižovat riziko recidivy trestné činnosti. Dále jsme pak

Položka č. 15: Měla by se veřejnost více zajímat o poskytování postpenitenciární péče?

Poslední otázkou v dotazníkovém šetření jsme se snažili zjistit, zda by se měla i veřejnost více zajímat o postpenitenciární péči jako takovou. Otázka je uzavřená a respondenti měli na výběr ze tří možností, které následně vidíme v tabule i grafu.

Měla by se veřejnost více zajímat o poskytování postpenitenciární péče?	Absolutní četnost
Ano, měla	37
V kompetenci kvalifikovaných osob	63
Určitě ne	0

Tabulka č. 10: Zájem veřejnosti o postpenitenciární péči

Graf č. 10: Zájem veřejnosti o postpenitenciární péči

Dle názorů dotazovaných studentů je patrné, že určitý zájem ze strany veřejnosti by měl být na místě. Takto odpovědělo 37% studentů sociální pedagogiky, kteří se domnívají, že by se veřejnost určitě měla zajímat o poskytování postpenitenciární péče. Naopak 63% studentů si myslí, že by tento zájem měl zůstat pouze v kompetenci kvalifikovaných osob např.: sociálních pracovníků, sociálních pedagogů, terapeutů, probačních pracovníků apod.

DOPORUČENÍ

Z výsledků dotazníkového šetření jsme zjistili, že studenti sociální pedagogiky mají informace o tom, co postpenitenciární péče znamená a komu je poskytována. Většina studentů se o postpenitenciární péči dozvěděli právě ze školy nebo více informací získali o této problematice prostřednictvím internetu. Taktéž jsou seznámeni s poskytováním určitých služeb osobám po VTOS a také jsou pro nás stěžejní názory, že si i osoby po VTOS zaslouží a mají nárok na jakoukoliv péči. Je důležité vycházet z právě z tohoto bodu. Student sociální pedagogiky by měl především disponovat dávkou empatie, která bude nutná pro jeho pozdější zaměření nebo při hledání zaměstnání. Z výsledků dotazníku jsme se přesvědčili, že většina studentů soucítí s tíživou situací osob po VTOS při návratu do běžného života.

Jak ale těmto osobám pomoci? To je otázka, na kterou nám studenti sociální pedagogiky odpovídali svým vlastním uvážením. Lze z výsledků vyčíst, že studenti sociální pedagogiky pokládají za největší problém osob po VTOS nemožnost nebo sníženou schopnost nalezení zaměstnání a zapojili by se právě do pomoci tohoto typu.

Ze studia je studentům známo, co postpenitenciární péče znamená i jaké služby poskytuje. Co je však překvapující, je to, že nemají přehled o nestátních neziskových organizacích, které tuto péči poskytují. Z toho můžeme usuzovat, že kdyby se studenti chtěli zapojit do pomoci osobám po VTOS, pak nebudou mít dostatek informací o nestátních neziskových organizacích, které by jim mohli poskytnout možnost zapojení se. Samozřejmě se můžeme domnívat, že se studenti o nestátních neziskových organizacích poskytujících postpenitenciární péči mohou dozvědět v rámci samostudia. Musíme si však uvědomit, že je v této oblasti opravdu málo dostupné literatury. Doporučení by tedy měla být směřována k rozšíření znalostí o postpenitenciární péči, o poskytování služeb a o organizacích poskytujících tuto péči. Problematika postpenitenciární péče je v rámci studia zmiňována pouze okrajově, možná je toto důvodem neznalosti nestátních neziskových organizací, které jsou nápomocny osobám po VTOS při návratu do běžného života. Doporučení by tedy mohla být směřována k rozšíření studijních materiálů a literatury o postpenitenciární péči v knihovnách univerzity nebo větší zainteresovanost pedagogů o tuto oblast.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se věnovala zapojení nestátních neziskových organizací v systému poskytování pomoci v rámci postpenitenciární péče a informovanosti studentů sociální pedagogiky o druzích pomoci osobám po výkonu trestu odnětí svobody.

První kapitola byla implicitně věnována explikaci pojmu postpenitenciární péče a pojmů s ní související. Důležitou roli zde hraje kontinuální sociální péče zaměřující se na práci s klientem po celou dobu trestního řízení i mimo něj. Postpenitenciární péči a resocializaci osob po VTOS zajišťují státní nebo nestátní subjekty. Patří mezi ně: sociální pracovník vězeňské služby, kurátor pro dospělé, Probační a mediační služba ČR a nestátní neziskové organizace.

Ve druhé kapitole se zaměřujeme na resocializaci osob po VTOS a vysvětlení důležitých pojmů jako jsou „resocializace“ a „reintegrace“. Dále pak popisujeme resocializační a reintegrační programy, které jsou osobám po výkonu trestu odnětí svobody poskytovány. Resocializace těchto osob je velmi důležitá. Ve výkonu trestu odnětí svobody je osoba odkázána na určitý režim, který záhy po propuštění mění a tím se tito lidé dostávají do tíživé situace, která pro ně může být matoucí a nezvladatelná. Díky všem subjektům poskytujícím postvězeňskou péči, se mohou tyto osoby vrátit do běžného života s pomocí a podporou.

Poslední kapitolou jsou tedy nestátní neziskové organizace, které se snaží o poskytování pomoci a péče osobám po VTOS a taktéž o jejich resocializaci. Zde jsou popsány typy nestátních neziskových organizací a také činnosti nestátních neziskových organizací, které přímo zajišťují postpenitenciární péči.

Empirická část se zaměřovala na studenty sociální pedagogiky jakožto budoucí pracovníky pomáhajících profesí, nebo jakékoliv sociální činnosti. Výzkum měl za úkol zjistit informovanost studentů sociální pedagogiky o poskytování postpenitenciární péče osobám po VTOS a zapojení nestátních neziskových organizací do této pomoci. Výzkum byl prováděn formou dotazníkového šetření, kde byly obsaženy otázky otevřené, polootevřené a uzavřené. Respondenti tak měli jak na výběr z možností, tak mohli dle vlastního uvážení odpovídat na určité typy otázek. Z výzkumu jsme zjistili, že studenti jsou o postpenitenciární péči informováni a taktéž o druzích pomoci osobám po VTOS. Nicméně jim nejsou známy nestátní neziskové organizace, které poskytují tento typ pomoci. Studenti i přes neznalost konkrétních nestátních neziskových organizací ale uvádí, že jsou NNO při poskytování postpenitenciární péče užitečné v rámci snižování recidivy trestné činnosti. Větší procento respondentů pak uvedlo, že by se rádi zapojili do pomoci osobám po VTOS a to zejména pomocí při hledání zaměstnání, což je

faktor, který způsobuje podle studentů sociální pedagogiky recidivu trestné činnosti a poruchy sebepojetí.

Z výsledků tohoto výzkumu se dozvídáme, že daná oblast je v rámci studia rozebírána pouze okrajově a studenti nemají ani dostatek literatury k nastudování podrobnějších informací.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BIEDERMANOVÁ, Eva, PETRAS, Michal. 2011, Možnosti a problémy resocializace vězňů, účinnost programů zacházení. Praha: Vydavatelství KUFR s.r.o. ISBN 978-80-7338-115-8.
- [2] ČERNÍKOVÁ, Vratislava. 2008, *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-138-0.
- [3] DAVIDOVÁ, Ivana et al. 2010, *Metodická příručka pro sociální kurátory*. Ostrava. ISBN 978-80-7368-628-4
- [4] DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. 2015, *Nevydělečné organizace v teorii*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-799-7.
- [5] FRIČ, Pavol. 2001, Dárcovství a dobrovolnictví v ČR. In *Dárcovství a dobrovolnictví v ČR*. 1. vyd. Praha: Agnes, 80-902633-7-2.
- [6] CHRÁSKA, Miroslav. 2007, *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 265 s. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [7] JELÍNEK, Jiří. 2009, *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges. Glosátor.
- [8] MAŘÍKOVÁ, Hana. 1996, *Velký sociologický slovník: P-Z*. 1. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 8071843113.
- [9] MATOUŠEK, Oldřich. 2008, *Metody a řízení sociální práce*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-502-8.
- [10] MATOUŠEK, Oldřich. 2013, *Metody a řízení sociální práce*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0213-4.
- [11] RASZKOVÁ, Tereza a Stanislava HOFERKOVÁ. 2013, *Kapitoly z penologie I*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-264-5.
- [12] RASZKOVÁ, Tereza a Stanislava HOFERKOVÁ. 2014, *Kapitoly z penologie II*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-378-9.
- [13] RONOVSKÁ, Kateřina et al. 2013, *Průvodce novým Občanským zákoníkem pronadace a nadační fondy*. Praha: Fórum Dárců.
- [14] ŠPANKOVÁ, Jana. 2013, *Resocializácia odsúdených*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-484-8.

[15] ŠTERN, Pavel, Lenka OUŘEDNÍČKOVÁ a Dagmar DOUBRAVOVÁ. 2010, *Probace a mediace: možnosti řešení trestných činů*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-757-2.

Internetové zdroje:

[16] ARMÁDA SPÁSY. 2016, *Sociální služby*. Dostupné také z: <http://armadaspasy.cz/pomahame-vam/socialni-sluzby/>

[17] ČESKO. 2016, Zákon č. 326/1999 Sb. Ze dne 30. Listopadu 1999 o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999. Částka 106, Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-326>

[18] ČESKÝ HELSINSKÝ VÝBOR. 2016, *O nás*. Dostupné také z: <http://www.helcom.cz/cs/o-nas/>

[19] NOVÁ ŠANCE z. s. 2016, *O nás: Poslání a cíle*. Dostupné také z: <http://www.koblov.cz/poslani-a-cile.html>

[20] PODANÉ RUCE o. p. s. 2016, *O organizaci*. Dostupné také z: <http://www.podaneruce.cz/informace-o-organizaci/>

[21] PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA ČR. 2016, *Poslání a cíle*. Dostupné také z: <https://www.pmscr.cz/poslani-a-cile/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- Apod. A podobně
- NNO Nestátní neziskové organizace
- PMS Probační a mediační služba
- VTOS Výkon trestu odnětí svobody

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka č. 1: Pohlaví respondentů .....</i>	<i>33</i>
<i>Tabulka č. 2: Zdroj informací o postpenitenciární péči .....</i>	<i>34</i>
<i>Tabulka č. 3: Osoba, které byla poskytnuta postpenitenciární péče .....</i>	<i>36</i>
<i>Tabulka č. 4: Způsoby znevýhodnění osob po VTOS .....</i>	<i>37</i>
<i>Tabulka č. 5: Nárok osob po VTOS na jakoukoliv péči .....</i>	<i>38</i>
<i>Tabulka č. 6: Možnost zapojení studentů sociální pedagogiky do pomoci osobám po VTOS .....</i>	<i>39</i>
<i>Tabulka č. 7: Možnost zapojení studentů sociální pedagogiky do pomoci osobám po VTOS .....</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka č. 8: Důležitost NNO poskytujících postpenitenciární péči pro veřejnost .....</i>	<i>42</i>
<i>Tabulka č. 9: Užitečnost NNO při snižování recidivy trestné činnosti .....</i>	<i>43</i>
<i>Tabulka č. 10: Zájem veřejnosti o postpenitenciární péči .....</i>	<i>44</i>

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: <i>Pohlaví respondentů</i>	33
Graf č. 2: <i>Zdroj informací studentů sociální pedagogiky o postpenitenciární péči</i>	35
Graf č. 3: <i>Osoba, které byla poskytnuta postpenitenciární péče</i>	36
Graf č. 4: <i>Způsoby znevýhodnění osob po VTOS</i>	37
Graf č. 5: <i>Nárok osob po VTOS na jakoukoliv péči</i>	38
Graf č. 6: <i>Možnost zapojení studentů sociální pedagogiky do pomoci osobám po VTOS</i>	40
Graf č. 7: <i>Možnosti pomoci osobám po VTOS</i>	41
Graf č. 8: <i>Důležitost NNO poskytujících postpenitenciární péči pro veřejnost</i>	42
Graf č. 9: <i>Užitečnost NNO při snižování recidivy trestné činnosti</i>	43
Graf č. 10: <i>Zájem veřejnosti o postpenitenciární péči</i>	44

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazníkové šetření

PŘÍLOHA I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Informovanost studentů sociální pedagogiky o poskytování postpenitenciární péče a zapojení nestátních neziskových organizací do postpenitenciární péče

Vážení respondenti,

Jmenuji se Tereza Janků a jsem studentkou 3. ročníku Sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku, který poslouží jako podklad k mé bakalářské práci na téma „Zapojení nestátních neziskových organizací do postpenitenciární péče“ a nebudou použity v žádném dalším výzkumu. Prosím Vás o zamyšlení se nad otázkami a o jejich pravdivé vyplnění. Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná. Děkuji Vám mnohokrát za Váš čas a ochotu tento dotazník pravdivě vyplnit.

---

1. Jsem....
  - Muž
  - Žena
2. Co si představujete pod pojmem „postpenitenciární péče“?

3. Odkud jste se o postpenitenciární péči dozvěděl/a?
  - Z internetu
  - Z novin/časopisů
  - Ze školy
  - Od známých/ příbuzných
  - Za televize
  - Jiné (doplňte).....
4. Jaké druhy služeb, které jsou v rámci postpenitenciární péče poskytovány, znáte? Doplňte...

5. Znáte ve svém okolí osobu, které byla poskytnuta postpenitenciární péče?
- Ano
  - Ne
6. Jakými způsoby jsou znevýhodněny osoby po výkonu trestu odnětí svobody při návratu do běžného života?
- Ztráta bydlení
  - Špatné vazby s rodinou
  - Nemožnost nalezení zaměstnání
  - Jiné (doplňte).....
7. Mají mít podle Vás osoby po výkonu trestu odnětí svobody nárok a jakoukoliv péči? (ubytování, pomoc při hledání zaměstnání, poradenství....)
- Ano
  - Ne
8. Pokud ano, z jakého důvodu?
9. Pokud ne, z jakého důvodu?
10. Kdybyste měli možnost, zapojili byste se do pomoci osobám po VTOS k návratu do běžného života?
- Ano
  - Ne
11. Pokud ano, jak?
- Dobrovolnická činnost
  - Pomoc v azylovém domě
  - Plánování volnočasových aktivit
  - Pomoc při hledání zaměstnání
  - Jiná (doplňte).....
12. Jaké nestátní neziskové organizace poskytující postpenitenciární péči znáte?

13. Jsou podle Vás NNO, které poskytují postpenitenciární péči důležité i pro veřejnost?
- Ano
  - Ne
14. Jsou NNO při poskytování postpenitenciární péče natolik užitečné, že může dojít ke snížení recidivy trestné činnosti?
- Ano, určitě
  - Nejsem si jistý/jistá
  - Určitě ne
15. Měla by se veřejnost více zajímat o poskytování postpenitenciární péče?
- Ano, měla
  - Myslím, že by tato starost měla zůstat pouze v kompetenci kvalifikovaných osob
  - Určitě ne

Místo pro Vaše dotazy a připomínky: